

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2018. év december hó 20. napján megtartott tanácsülésen meghozta a következő

í t é l e t e t :

A pénzmosás büntettének kísérlete miatt a vádlott ellen indult büntetőügyben a Budapest Környéki Törvényszék 2018. év szeptember hó 7. napján kelt 8.B.5/2018/11. számú ítéletét **megváltoztatja**.

A vádlottat az ellene pénzmosás büntettének kísérlete (Btk. 399. § (1) bekezdés b) pont I. fordulat) miatt emelt vád alól felmenti .

A vádlott lakóhelyének megnevezését pontosítja.

Az ítélet ellen a kézbesítéstől számított 8 napon belül van helye fellebbezésnek.

I n d o k o l á s :

A Budapest Környéki Törvényszék 2018. évben szeptember hó 7. napján kihirdetett 8.B.5/2018/11. számú ítéletével a vádlott bűnösségét pénzmosás büntettének kísérletében (Btk. 399. § 1 bekezdés, b) pont I. fordulat) állapította meg, ezért a vádlottat 1 évi szabadságvesztésre ítélte. A szabadságvesztés végrehajtását 2 évi próbaidőre függesztette fel. A szabadságvesztés végrehajtásának elrendelése esetén azt börtönben rendelte letölteni. Rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontjáról.

A kihirdetett ítélettel szemben a vádlott és védője elsődlegesen felmentés, másodlagosan enyhítés érdekében jelentett be fellebbezést. Az ítéletet az ügyész tudomásul vette. A másodfokú eljárást illetően nyilvános ülés vagy tárgyalás kitűzésére az érintettek indítványt nem terjesztettek elő.

A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség Bf.719/2018/I. számú átiratában kifejtettek szerint az elsőfokú bíróság a perrendi szabályok maradéktalan betartásával folytatta le az eljárást, felderítette és megvizsgált minden olyan tényt és körülményt, amely az ügy tárgyilagos megítélése szempontjából szükséges és lehetséges volt.

A rendelkezésre álló bizonyítékokat a logika szabályainak megfelelő módon értékelte, mérlegelte és megalapozott tényállást állapított meg.

A törvényszék helytállóan foglalt állást a tekintetben, hogy pénzmosás esetén elegendő azt bizonyítani, hogy annak elkövetési tárgya valamilyen büntetendő cselekményből származhatott, a pénz átutalására a tulajdonos akarata ellenében és hozzájárulása nélkül került sor. Az ügyészség álláspontja szerint a bíróság körültekintően vizsgálta a vádlott tudattartamát és logikailag helytállóan vetette el, hogy a vádlott miért nem hihette reálsan miszerint az átutalással érintett pénzt legális forrásból származik. A megállapított tényállás alapján okszerűen következtetett a törvényszék a vádlott bűnösségére és a minősítés is törvényes. A büntetés kiszabása körében irányadó körülményeket is helytállóan jelölte meg azzal a kiegészítéssel, hogy további enyhítő körülmény a cselekmény kísérleti szakban maradása. Az enyhítő körülmények dominanciájára figyelemmel az

elsőfokú bíróság indokoltan tért el a törvényi középértéktől és az alkalmazott büntetés mindenben megfelel a büntetési céloknak. Az ítélet egyéb rendelkezései ugyancsak helytállóak.

Mindezek okán az ügyészség indítványozta, hogy a Fővárosi Ítéltábla a Budapest Környéki Törvényszék ítéletét a Be. 605.§ (1) bekezdése alapján hagyja helyben.

A fellebbezés alapos.

A Fővárosi Ítéltábla az ügyet érdemi tanácsülésre tűzte a Be. 598. § (2) bekezdése alapján, a vádlott és védője, az ügyész a nyilvános ülés kitűzését nem kérte.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság a fellebbezéssel sérelmezett ítéletet a Be. 590.§ (1) és (2) bekezdése értelmében az azt megelőző bírósági eljárással együtt teljes terjedelmében bírálta felül.

Ennek során megállapította, hogy a törvényszék a perrendi szabályokat megtartotta, ügyfelderítési kötelezettségének szükséges mértékben eleget tett. A bizonyítási eljárást a szükséges és lehetséges körben lefolytatta, a vád által kijelölt körben releváns bizonyítékokat feltárta. A vádlott részletes kihallgatásán túl az ügyészi indítványt elfogadva felolvasással a tárgyalás anyagává tette a tanúk nyomozás során tett vallomásait, és az eljárás során beszerzett okiratokat. A lefolytatott bizonyítás kimerítette azokat a bizonyítékokat, amelyek a büntetőjogi felelősség megítélése szempontjából relevánsak. A bizonyítékokat ítéletében részletesen és iratszerűen megjelölte, majd azokat egyenként és összességében értékelve mérlegeléssel állapította meg az ítéleti tényállást.

A felülbírálat során a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást, hiányosságai és iratellenes megállapítása miatt a Be.592.§ (2) bekezdés a) és c) pontjára figyelemmel részben megalapozatlannak találta. A Be. az ítélet megalapozatlansága esetén általánosságban a határozat tanácsülésen történő meghozatalát kizárja, azonban kivételesen a fellebbezés érdemi elbírálását és a másodfokú ügydöntő határozat meghozatalát is lehetővé teszi tanácsülésen, ha ez a vádlott jogi helyzetével, érdekével nyilvánvalóan nem ellentétes és a tanácsülési elbírálás nem rontja a vádlott büntetőjogi és büntető eljárásjogi helyzetét. Az ítélet olyan részbeni megalapozatlansága, amely az ügyiratok tartalma alapján vagy ténybeli következtetés útján kiküszöbölhető, nem zárja ki, hogy a másodfokú bíróság tanácsülésen rendelkezzen a vádlott felmentéséről vagy vele szemben az eljárás megszüntetéséről (Büntetőeljárás jog I-II. - új Be. - Kommentár a gyakorlat számára HVG-ORAC, az 598.§-hoz fűzött magyarázat)

A Be. 593.§ bekezdés a) pontjára figyelemmel az iratok tartalma alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást az ítéltábla az alábbiak szerint helyesbítette.

Mellőzi a tényállás 3. oldal 7. mondatát, mert az iratellenes (nyom.irat 513.o.).

Mellőzi az ítélet 3. oldal (8) bekezdés 2. tag mondatából az illegális eredetű megállapítást, továbbá az ítélet 3. oldal 8. bekezdés első mondata harmadik tag mondatát. Az ebben foglalt megállapítások ugyanis nem a Be. 561.§ (3) bekezdés c) pontja szerinti az ítéleti tényállás történeti részében rögzítendő múltbéli történés konkrét leírása, illetve rögzítése, hanem az 561.§ (3) bekezdés e) pontja szerinti, a jogi értékelés körébe tartozó, a már valóban elfogadott tényeknek a jogi normával való egybevetése, a törvény szövegének való megfeleltetése.

A fentiek szerint helyesbített tényállás már mindenben megfelel az iratok tartalmának, megalapozott, így a Be. 593. § (3) bekezdése alapján irányadó volt a fellebbezési eljárásban is.

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróságnak a büntetendő előcselekmény megvalósulása körében kifejtett bizonyítékértékelési tevékenységével (5. oldal 3., 4., 5., 6. bekezdés, 5. oldal utolsó bekezdés, 6. oldal) teljes mértékben egyetértett. A beszerzett okirati bizonyítékok a Bank1. Zrt. hatósági megkeresésekre adott válaszai, valamint a megküldött SWIFT üzenet egyértelműen alátámasztják azt a megállapítást, hogy a vádlott számlájára érkező készpénz átutalására a tulajdonos akarata ellenére és hozzájárulása nélkül került sor, az átutalt készpénz bűncselekményből származott.

A vádlott tudattartamát illetően, a múltban lezajlott események rekonstruálására irányuló tevékenysége során azonban az elsőfokú bíróság az egyébként teljeskörűen feltárt, illetve beszerzett bizonyítékokat a logika szabályaival ellentétesen, a mindennapi élettapasztalat és életszerűség figyelmen kívül hagyásával egyoldalúan értékelte. Azok tényleges bizonyító erejét nem, vagy téves kiinduló pont alapján vizsgálta, továbbá figyelmen kívül hagyta a vádlott nem cáfolt vallomására alapozott tényállás egyes részeit is.

A vádlott elismerte, hogy azért nyitott lakossági bankszámlát a saját nevére, hogy arra egy ismerősének külföldről pénze érkezhessen, és az átutalt készpénzt a bankszámláról való felvétel után ismerőse részére szándékozott átadni. A vádlott ténybeli beismerő vallomásán túl az elsőfokú bíróság bűnösséget tagadó védekezését elvetette.

Az elsőfokú bíróság indokolása szerint:

- a vádlott a bankban nem kérdezte meg honnan jött az utalás, nem tisztázta pénzküldő kilétét, továbbá nem kifogásolta az átutalt összeg nagyságát (5. oldal (7) bekezdés)
- a vádlottnak a naiv, illetve hiszékeny személyiségére vonatkozó védekezését a bíróság elvetette, figyelemmel biztonsági örként való foglalkozására, valamint arra, hogy beszámítási képessége nem volt korlátozott, a bíróság álláspontja szerint nem fogadható el az, hogy a felületes, alkalmi olasz állampolgárságú ismerősétől érkezett felkérés után a vádlott nem tett fel "egyszerű kérdéseket" (miért őt kéri meg, miért nem mennek az olasz nagykövetségére és kérnek segítséget, mi a garancia arra, hogy a pénz legális) (7. oldal 4., 5., 6. bekezdés).
- a vádlott nem tisztázta a számlavezetéssel és készpénzfelvétellel együtt járó banki költségek viselését (7. oldal 7., (8) bekezdés).
- a vádlott fenntartás nélkül elfogadta ismerőse állítását, miszerint kizárt volt a Bank2-nél vezetett számlára 2015. évben külföldről utalni (7. oldal (9) bekezdés).

A bíróság ezen túl a vádlotti tudattartalom körében nagy jelentőséget tulajdonított az e-bank használatához szükséges kódnak. Részletesen elemezte az e-bank használata során a Bank1. által rögzített IP-címeket tartozó előfizetők adatait és tanúként tett vallomásait, megállapítva, hogy három előfizető százhalmombattai lakos, egyikőjük a vádlott közvetlen szomszédja.

Az indokolás szerint az kétséget kizáróan nem állítható, hogy a vádlott volt az, aki a számlaforgalmat a kód segítségével ellenőrizte az azonban kétséget kizáróan bizonyítható, hogy azt a "vádlotti személyi körhöz tartozó százhalmombattai tartózkodási helyen megfordult bármely személy használhatta". A bíróság szerint aggály nélkül levonható az a következtetés, hogy a vádlott ezen személyt ismerte (8. oldal 3., 4., 5., 6. bekezdés).

Az ítélet tartalmazza, hogy a számla forgalomhoz kapcsolódó ügyintézés elősegítő elektronikus azonosítású banki szolgáltatást a vádlott megrendelte és azt ismeretlen azonosságú személy igénybe is vette a számla forgalmának nyomon követése érdekében (második oldal 6. bekezdés). Ezen megállapításból nem következik, hogy az ismeretlen személyazonosságú személy a vádlott személyi köréhez tartozott volna, utóbbit nem támasztják alá továbbá a rendelkezésre álló egyéb bizonyítékok

sem.

Az egyes IP címek előfizetőinek adatai alapján (nyomozati irat 83-101. oldal), továbbá nemcsak az állapítható meg, hogy közülük hárman százhalombattai illetőségűek, hanem az is, hogy lekérdezés történt budapesti, lovasberényi és tatabányai címekről is, melyeket az eljárás során a vádlottal nem lehetett összefüggésbe hozni. Emellett az iratokból megállapítható az is, hogy a vádlott és tanú1. egymásnak nem közvetlen szomszédai, csupán az általuk lakott társasház áll egymás szomszédságában (nyomozati irat 107., 657.o.).

Az elsőfokú ítélet tényállása a vádlott vallomása és a K&H banktól érkezett megkeresésre adott válasz alapján rögzíti, hogy a vádlott 2015. december 30-án a banki ügyintéző tájékoztatását követően hozzájárult a teljes pénzösszeg küldő félnek történő visszautalásához (3. oldal 5. bekezdés). Ezt követően az e-bank használata során rögzített IP-címek kimutatása szerint (nyom. irat 59.o.) 2015. december 30-tól 2016. január 29-ig még további öt alkalommal történt lekérdezés a számlaforgalomról. A logika és a mindennapi életszerűséggel ellentétes, hogy a vádlott "személyi köréhez" tartozó személy használta volna a kódot azt követően, hogy a vádlott már korábban írásban engedélyezte az összeg visszautalását. Mindezen körülmények alátámasztják azt az ítéleti megállapítást, miszerint a kódot ismeretlen azonosságú személy vette igénybe és alátámasztja továbbá azt a vádlotti védekezést, hogy a kódot ismerősenek átadta, de nem teszik kétséget kizáróan bizonyítottá azt, hogy a számlaforgalom ellenőrzésére a kódot a vádlott személyi köréhez tartozó, a vádlott által ismert személy használta.

Az e-bank használatára vonatkozó bizonyítékok ilyen részletes elemzését ugyanakkor a másodfokú bíróság pusztán azért tartotta fontosnak, mert az elsőfokú bíróság a kód használatának a vádlotti tudattartalom szempontjából kiemelt jelentőséget tulajdonított (8. oldal 2. bekezdés). Abból a tényből ugyanis, hogy a vádlott a saját nevére kötött bankszámlaszerződés keretében a számla forgalom folyamatos ellenőrzéséhez kódot igényelt, és akár saját maga, akár ismerőse a kód segítségével a számláját ellenőrizte a vádlott tudattartamát tekintve semmilyen terhelő megállapítás nem tehető. A vádlotti tudattartalom vizsgálatánál nem hagyható figyelmen kívül az a tény, hogy amikor a banki alkalmazott közölte, hogy az adott összeg nem fizethető ki, és a vádlott hozzájárulását kérte annak visszautalásához, a vádlott minden ellenállás, akadékoskodás, próbálkozás nélkül hozzájárult ahhoz. Az adott szituáció spontán volt, tehát a vádlotti magatartás is. Amennyiben a vádlott tudomással bírt volna cselekedete bűnös voltáról, csekély valószínűséggel tanúsított volna ilyen magatartást. Viselkedése ugyanakkor megfelelt egy egyszerű közvetítő segítő magatartással.

Összefoglalva a vádlott nem cáfolt védekezése alapján- a külföldi állampolgárral való alkalmi ismeretség, a férfi magyarázata a pénzt utalásáról - valamint a megélhetést biztosító pénzösszeg nagysága okán sem kellett feltétlenül tisztában lennie azzal, hogy a pénz bűncselekményből származik. Önmagában az ismeretlen külföldi állampolgár által jelezett 3 millió, de a ténylegesen érkezett mintegy 6 millió forint összeg sem indokolja ezt. A vádlott saját cselekvőségéhez, így a bankszámlanyitáshoz és az arra érkező pénz felvételéhez fűzött védekezése szintén nem elvetendő, tekintettel arra, hogy nem feltétlenül köztudott tény, hogy külföldi állampolgár milyen módon és milyen pénzügyintézet útján utaltathat magának pénzt, önmagában pedig a pénzfelvétel tényéből még nem következik, hogy a vádlottnak a pénz eredetét is ismernie kellett volna. Ezt meghaladóan az e-kód használata körében kifejtettekkel együtt sincs elegendő bizonyíték arra, hogy a vádlottnak bizonyítottan tudnia vagy feltétlenül gondolnia kellett, hogy bűncselekményből származó összeg eredetének eltüntetésében vállal szerepet.

A pénzmosás törvényi tényállási elemeit vizsgálva az ítélet tábla az alábbiakra mutat rá.

A Btk. 399. § (1) bekezdése szerint aki más által elkövetett büntetendő cselekményből származó

a) dolgot átalakítja átruházza vagy a dologgal összefüggésben bármilyen pénzügyi tevékenységet végez, vagy pénzügyi szolgáltatást vesz igénybe abból a célból, hogy aa) az ilyen dolog eredetét eltitkolja, elleplezze, vagy

ab) a más által elkövetett büntetendő cselekmény elkövetőivel szemben folytatott büntetőeljárást meghiúsítja,

b) dolog eredetét, az ilyen dolgon fennálló jogot vagy az e jogban bekövetkezett változásokat, az ilyen dolog helyének változását vagy azt a helyet, ahol az ilyen dolog található, eltitkolja, vagy elleplezi büntett miatt egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.

Az elsőfokú bíróság a vádlott bűnösségét a Btk. 399. § (1)bekezdés b) pont I. fordulatóba ütköző bűncselekményben állapította meg, a vádlott elrejtő, elleplező elkövetési magatartására figyelemmel (9.o. 6.bek.).

A jogi indokolás körébe tartozik a törvényszék azon megállapítása is, hogy a vádlott a lakossági bankszámlát azzal a céllal nyitotta meg, hogy az odaérkező illegális eredetű készpénzt felvegye, majd azt ismeretlen személynek átadja, ezáltal hiúsítja meg a bűncselekmény útján fennálló tényleges tulajdonjog, illetve a pénzt további útvonalának megállapíthatóságát a pénz eredetének eltitkolása érdekében (3.o.8.bek.).

A Btk.399. § (1)bekezdés b) pontban írt elkövetési magatartás az eltitkolás és elleplezés. Míg az eltitkolás passzív magatartás és akkor értékelendő, ha az elkövető (jogi) kötelessége az adatok feltárása, addig az elleplezés olyan aktív magatartás, amellyel az elkövető az alap bűncselekményből származó dolog és az alapbűncselekmény közötti kapcsolatot igyekszik eltüntetni. Az elsőfokú bíróság a fentiek szerint azt sem határozta meg egyértelműen, hogy elkövetési magatartásként eltitkolást vagy elleplezést rótt-e a vádlott terhére.

Helyesen ismerte fel az elsőfokú bíróság, hogy önmagában a vádlott által a bankszámlán megjelenő összeg készpénzben történő felvétele nem minősül olyan banki műveletnek, amely a pénzmossást megalapozná, hiszen a készpénz felvétele alkalmatlan a pénz eredetének leplezésére, kizárólag a pénz fizikai megszerzésére alkalmas. Az így megszerzett pénz ismeretlen személynek való átadása ugyanakkor kevésbé lehet alkalmas a dolgon fennálló tényleges tulajdonjog, mint inkább a dolog helyének elleplezésére.

Az ítéletábra álláspontja szerint a lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként kétséget kizáró bizonyossággal nem állapítható meg, hogy a vádlott a más által elkövetett bűncselekményről tudva a pénzösszeg eredetének leplezése céljából szándékozott volna a bankszámlájára érkezett pénzt felvenni és azt ismerősen átadni.

Miután a pénzösszeg eredetének leplezésével kapcsolatban a vádlott terhére nem állapítható meg szándékosság - mely a terhére rótt bűncselekmény törvényi tényállási eleme - a Fővárosi Ítéletábra az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 606.§ (1) és (2) bekezdésben írtak alapján megváltoztatta, és a vádlottat a Be. 566.§(1) bekezdés c) pontjára figyelemmel az ellene emelt vád alól felmentette.

Az ítéletábra a vádlott első fokú ítéletben helytelenül szereplő személyi adatát a Be. 453. § (1)

bekezdés alapján javította ki.

A határozat ellen a Be.615.§ (1) és (2) bekezdés b) pontja, (3) és (6) bekezdés, valamint a 616. § alapján van helye a Fővárosi Ítéltáblához benyújtott, de a Kúriához címzett fellebbezésnek.

Budapest, 2018 évig december hó 20. napján

Dr. Lassó Gábor sk.
sk.

a tanács elnöke

Dr. Kósa Zsuzsanna sk.

előadó bíró

Radnainé dr. Solymosi Viktória

bíró

A kiadmány hitelül:

Hornyákné Sléder Ágnes
tisztviselő